

M. Saim UYSAL

Makroekonomik dengeler önemli

26.1.2018

Ülkemiz jeopolitik gelişmelerin en yoğun dönemlerinden birini yaşıyor. Daha önce Kuzey Irak sınırında yaşadığımız olgunun benzeri güney sınırımızda cereyan ediyor. Savaş sonucunda güney sınırımızda oluşturulmaya çalışılan Kürt koridoru konusunda süper güçlerin özellikle Amerika'nın YPG-PKK teröristlerine olan desteği önemli rol oynuyor. Türkiye, kendi bekasını ilgilendiren bu terör koridorunun bir Kürt devletine evrilmesine göz yumamazdı. Dolayısıyla Uluslararası Hukuk'tan aldığı haklılıkla bu oluşuma "Afrin harekatiyle" müdahale etti. Şanlı Türk Ordusunun PKK, PYD, YPG ve DAEŞ teröristleriyle yaptığı mücadeleyi başarıyla sonuçlandıracağına olan inancımız tamdır. Bu hareketin ekonomik etkilerini analiz etmeden önce bir hususu belirtmekte yarar var. Türk milleti, bugüne kadar terörle mücadele ve sınır güvenliği konusunda maliyet ne olursa olsun hiçbir fedakarlıktan kaçınmadığı gibi bundan sonra da aynı tutumunu kuşkusuz sürdürecektir. Başta Başbakan Sayın Binali Yıldırım ve Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet Şimşek olmak üzere hükümet yetkilileri bu müdahalenin ekonomiye etkilerinin sınırlı olacağını beyan ettiler.

Bu görüşe katılmakla birlikte bu konudaki önemli gördüğümüz bazı hususları hatırlamakta yarar görüyoruz.

- Harekatla ilgili uluslararası diplomatik bilgilendirme doyurucu yapılmış, bu nedenle dış dünyadan önemli bir tepki gelmemiş ve yapılan ekonomik analizlerde risk unsuru olarak değerlendirilmemiş döviz kurlarında, faizlerde ve CDS (Temerrüt Risk Katsayısı) lerimizdeki istikrar bozulmamıştır.

- 2017 yılını yaklaşık %7 büyüme ile kapatacağımız kesinleşiyor gibi. Bütçe açığımız hedeflenen açık civarında kaldı. Bu nedenle bu konuda ciddi bir risk bulunmuyor. Ancak 2017 bütçesinde savunma harcamalarındaki artışı yaklaşık %29 civarında. 2018 büyümesinin geçen yılki oranın altında olacağı beklentisiyle bütçe açığımızın aşırı yükseltilmemesi önem taşımaktadır. Unutmayalım ki ekonomimiz ne kadar güçlüyse savaş ve savuma giderlerinin finansmanı o kadar kolaylaşacaktır. Bu nedenle makroekonomik dengelerin aşırı bozulmamasına dikkat etmek gerekir.

- 2017 yılı sonu itibariyle cari açık/ milli gelir oranımız %5 civarında olacaktır. Altın hariç makul bir orana gelen cari açığın yine de dikkatle izlenmesi önem taşımaktadır.

- Küresel risk iştahı güçlü seyretmektedir. Bu yılın eylül ayına kadar bu durumun değişmeyeceği tahmin edilmektedir. Gelişmekte olan ülkelere ve bu arada ülkemize sıcak para girişi devam etmekte ve borsamız zirvelerini yenilemekte, döviz kurlarında ve faizlerde istikrar gözlenmektedir. Eylül ayından sonraki gelişmelerin ekonomik dengelerin bozulmaması yönünden takibi önem taşıyor.

- Enflasyon bu yılda da çift haneli seyredecekmiş gibi görünüyor. Nedenleri ise ÜFE'nin tüketici fiyatlarına yansımaları, petrol fiyatları, döviz kuru geçişkenliği, bütçede yer almayan yeni istihdam teşvikleri, zamlar ve fiyatlamaların bozulması şeklinde sayılabilir. Bu gelişmelerin ikiz açık (bütçe ve cari açık) yaratmaması yönünden izlenmesinde yarar var.

Kredi Derecelendirme Kuruluşlarının Ekonomimiz hakkında Görüşleri:

Uluslararası Kredi Derecelendirme kuruluşları (Moody's, Standart and Poors, Fitch & JCR gibi kurumlar) Türkiye'nin kredi notlarını değiştirmemişlerdir. (BB, BBt, Ba1, BBB-dereceleri ve not görünümünü de iki kurum negatif, iki kurum ise durağan olarak teyit etmişlerdir).

Hemen hemen tüm kurumlar not yükseltmemekte birlikte Türk ekonomisinin aşağıda yer alan özelliklerini de olumlu anlamda vurgulamışlardır.

- Türkiye'nin bankacılık sektörünün sağlam, kamu borcunun ılımlı ve demografisinin güçlü seviyede olduğu belirtilmiş ve ekonomik büyümesinin de olumlu seyrettiği ifade edilmiştir.
- Mevcut kurumsal ortamı ve rekabetçiliğinde artış olması halinde kredi notlarının yükseltilebileceği açıklanmakta kredi profili ile güçlü kamu finansmanının riskleri dengelediğine işaret edilmektedir.

Not arttırımına gidilmeme gerekçeleri de genellikle özel sektörün döviz borcu, zayıf Türk Lirası, enflasyonla mücadelede zayıf para politikası, kronik cari açık, banka mevduatlarının Türk Lirası kısmının arttırılamayışı, dolarizasyon, düşük tasarruf oranı ve politik ve sosyal koşulların negatif gelişmeye müsait oluşu şeklinde sıralanmaktadır.

Gerçekten makroekonomik göstergelerimizin bazıları olumlu, bazıları olumsuz seyrediyor. Ancak, son yıllarda içten (15 Temmuz darbe girişimi) ve dıştan (Küresel ekonomideki dalgalanmalar, FED ve A.B. politikalarındaki seyir, A.B.D. ve A.B. ile yaşanan gerginlikler, dört milyona yaklaşan Suriye'deki savaştan kaçan mülteciler, sınırlarında yaşanan savaş ve terör örgütleriyle olan çatışmalar) gelen şoklara rağmen 2017 yılında yaklaşık %7 büyüyecek olan bir ekonomiyi gözlüyorlar.

Bu husus, derecelendirme kuruluşlarını 2018 yılı görüş ve önerilerinde ekonomimiz hakkında olumlu beklentilere sevk etmektedir. Unutmayalım ki bu kuruluşların bazıları her zaman çok objektif değerlendirmelerde bulunmayabiliyorlar.